

**Hedemoras reviderade handlingsplan
för CEMR-deklarationen,
Den Europeiska deklARATIONEN om jämställdhet
mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå,
2011-2016.**

BAKGRUND

Den Europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, uppmanar Europas kommuner och regioner att använda sina befogenheter och partnerskap för att uppnå jämställdhet för sina innevånare. Deklarationen är utformad av Council of European Municipalities and Regions CEMR/CCRE.

Sveriges Kommuner och Landstings styrelse har den 16 juni 2006 undertecknat deklARATIONEN och uppmanar kommuner, landsting och regioner att underteckna deklARATIONEN och att arbeta för dess genomförande.

Den 24 februari 2009 beslutade kommunstyrelsen att Hedemora kommun ska underteckna CEMR:s deklARATIONEN och den 5 augusti 2009 undertecknades den av Kommunstyrelsens ordförande. Med detta tar Hedemora kommun offentligt ställning för principen att jämställdhet ska råda mellan kvinnor och män och samtidigt inom sina verksamhetsområden arbeta för att genomföra detta. I och med Hedemoras undertecknande förbinder sig kommunen att integrera jämställdhetsperspektivet systematiskt i alla verksamheter.

Vid undertecknande förbinder kommunen sig att:

1. Upprätta en handlingsplan för jämställdhet där prioriteringar, åtgärder och de resurser som ska tilldelas respektive ändamål anges.
2. Samarbeta med alla institutioner och organisationer inom sin kommun eller region för att främja att reell jämställdhet skapas i praktiken.

Genomförande och åtagande grundar sig på 6 principer:

1. Jämställdhet är en grundläggande rättighet.
2. För att jämställdhet ska garanteras måste flerfaldig diskriminering och andra missgynnande bekämpas.
3. Ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle.
4. Att avskaffa stereotypa uppfattningar om kön är avgörande för att uppnå jämställdhet.
5. Jämställdhetsintegrering av alla kommunens/regionens verksamheter är nödvändiga för att främja jämställdhet.
6. Att handlingsplaner och program har tillräcklig finansiering är nödvändigt för att jämställdhetsarbetet ska nå framgång.

Genomförande av deklARATIONEN och åtaganden enligt denna i korthet:

1. Varje undertecknare ska inom två år från dagen för undertecknandet, utarbeta och anta en handlingsplan för jämställdhet och därefter genomföra den. (Inte samma som Jämställdhetsplan enligt Diskrimineringslagen)
2. Handlingsplanen ska innehålla undertecknarens mål, prioriteringar, åtgärder, resurser för uppfyllande och förslag till tidsramar.
3. Undertecknaren ska delta i ett brett samråd innan den antar handlingsplanen och ge bred spridning åt planen när den antagits samt regelbundet offentliggöra rapporter om hur genomförandet fortskrider.
4. Vid behov revidera handlingsplanen.
5. Varje undertecknare förbinder sig att samarbeta med ett lämpligt utvärderingssystem som ska göra det möjligt att bedöma hur genomförandet fortskrider. Det ger möjlighet

till europeiskt kunskapsutbyte. Undertecknaren ska för detta ändamål göra sina handlingsplaner för jämställdhet och annan relevant offentligt material tillgängligt.

6. Informera CEMR om att deklARATIONEN är undertecknad samt ange tidpunkt för kontakt för framtida samarbete med deklARATIONEN.

I deklARATIONEN följer 30 artiklar uppdelade på olika huvudområden.

Huvudområdena är:

- Demokratiskt ansvar
- Den politiska rollen
- Allmän ram för jämställdhet
- Arbetsgivarrollen
- Upphandling av varor och tjänster
- Rollen som tjänsteleverantör
- Planering och hållbar utveckling
- Rollen som reglerande instans
- Vänortssamarbete och internationellt samarbete

De 30 artiklarna anger vad undertecknaren förbinder sig att göra eller erkänna. Vissa områden är redan genomförda i Sverige och inom vissa områden kan inte lokala och regionala beslutsfattare fatta beslut eftersom ansvar ligger på en annan nivå. Artiklarna ska, enligt Sveriges kommuner och Landsting, ses som ett verktyg i hur man kan arbeta med jämställdhet inom områden där man har mandat att fatta beslut. För att ge en uppfattning om förväntningar på undertecknaren och vad artiklarna innehåller utan att ge en komplett beskrivning följer nedan några få exempel ur några av de olika huvudområdena.

HEDEMORA KOMMUNS VISIONER OCH MÅL

Visioner

Visionen för Hedemora kommun är en bygd med framtidstro där människor och näringsliv utvecklas.

Att skapa god livskvalitet och god omsorg för medborgarna är Hedemoras strategiska och övergripande mål. Vi vill att människor ska trivas och vilja bosätta sig här.

År 2020 är Hedemora en kommun där alla verksamheter arbetar för att kommunens medborgare, kvinnor och män, flickor och pojkar, oavsett bakgrund och tillhörighet, får ett gott och likvärdigt bemötande.

År 2020 är Hedemora kommun en attraktiv arbetsgivare för både kvinnor och män oavsett bakgrund.

Mål (artikel 8.1 och 11)

Senast år 2016 ska alla medarbetare i Hedemora kommun arbeta för att kommunens medborgare, kvinnor och män, flickor och pojkar, oavsett bakgrund och tillhörighet får ett gott och likvärdigt bemötande inom alla kommunens olika verksamheter.

Senast år 2014 ska Hedemora kommun som arbetsgivare arbeta för att kvinnor och män:

- bemöts jämställt oavsett bakgrund
- erbjuds heltidsarbete
- erbjuds arbetsförhållanden som underlättar att förena arbete och föräldraskap
- erbjuds lönesamtal, medarbetarsamtal, individuella utvecklingsplaner
- erbjuds friskvård och hälsosamtal
- inte utsätts för sexuella trakasserier eller kränkande särbehandling
- att osakliga skillnader i lön för kvinnor och män, oavsett bakgrund och tillhörighet, förhindras/åtgärdas.

Mål (artikel 9, 9.1, 9.3, 21.3)

Senast år 2014 ska alla verksamheter i förvaltningar och bolag:

- redovisa all individbaserad statistik könsuppdelat samt göra jämställdhetsanalyser utifrån insamlat material
- årligen följa upp åtaganden och åtgärder i handlingsplanen samt informera aktuell nämnd/styrelse
- minst vart tredje år ta fram, i egenskap av arbetsgivare, en plan med mål och åtaganden, Jämställdhetsplan med mångfaldsperspektiv. Diskrimineringslagen och deklARATIONEN är utgångspunkt för dessa särskilda planer.

ANSVAR OCH STYRNING

Det krävs ett systematiskt och kontinuerligt arbete för att nå jämställdhetsmålen. I Hedemora bedrevs 2010 ett pilotprojekt ”JÄMT i Hedemora” som efter projektiden följs upp och nu inte längre är ett projekt utan ett utvecklingsarbete som vidareutvecklats till att omfatta alla förvaltningar och bolag. För detta fortsatta och mer omfattande arbete åren 2011- 2013 erhöles nya medel från Sveriges Kommuner och Landsting.

Kommunfullmäktige har det övergripande ansvaret för Hedemora kommuns handlingsplan för Den Europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå.

Kommunstyrelsens arbetsutskott ansvarar för revideringen och förnyelse av Hedemora kommuns handlingsplan för Den Europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå. Kommunstyrelsen offentliggör årlig jämställdhetsredovisning utifrån de övergripande målen i denna handlingsplan.

Nämnder och styrelser ansvarar för att se till att rapporter och uppföljningar inkommer från respektive bolag och förvaltning samt sänder dessa vidare till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Förvaltningschef/bolagschef ansvarar för åtaganden och åtgärder inom sitt förvaltnings/verksamhetsområde. Varje år rapporteras till nämnd/styrelse samt jämställdhetsstrateg hur arbetet fortskrider. Alla förvaltningar och kommunala bolag ansvarar för att det ska finnas minst en kontaktperson, kallad jämställdhetsutvecklare, med uppgift att samordna arbetet med

jämställdhetsintegrering inom förvaltningen. För att få ett övergripande genomslag ingår jämställdhetsutvecklare från varje förvaltning i ett nätverk för jämställdhetsintegrering. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för övergripande utvecklings-, uppföljnings-, och samordningsinsatser kring arbetet med jämställdhetsintegrering samt för omvärldsbevakning på jämställdhetsområdet.

Stöd och samordning

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för stöd, rådgivning och information till förvaltningar/bolag och förvaltnings/bolagsledning vad gäller jämställdhetsintegrering. För att arbetet ska bli effektivt, krävs samarbete inom kommunen. Varje bolag och förvaltning utser minst en kontaktperson, jämställdhetsutvecklare, som deltar i ett kommunövergripande jämställdhetsnätverk, på så sätt skapas förutsättningar för ett erfarenhets- och kunskapsutbyte. Jämställdhetsstrategen står som sammankallande för nätverket och har även ansvar för att stödja jämställdhetsutvecklarna, i sitt uppdrag som samordnare.

En viktig del är att samverka med lokala och regionala aktörer, ideella organisationer och föreningar för utbyte av kunskaper och erfarenheter.

Hedemoras hemsida samt facebook liksom bloggen ”JÄMT i Hedemora” är viktiga kanaler för att informera medborgare om pågående jämställdhetsarbete.

ÅTAGANDEN

Deklarationens 30 artiklar beskriver åtaganden inom 9 olika områden. Kommunstyrelseförvaltningen kan tillhandahålla stöd i framtagandet av åtaganden och åtgärder till exempel med hjälp av jämställdhetsstrategen.

Handlingsplanen gäller åren 2011-2016

DEMOKRATISKT ANSVAR

Demokratiskt ansvar, artikel 1

Åtagande: Hedemora kommun kommer under åren 2011-2016 aktivt arbeta för att kvinnor med olika bakgrund och ålder är representerade på olika nivåer i den politiska och offentliga beslutsprocessen.

Åtgärder:

- De olika politiska partierna arbetar var för sig för att nå jämn representation inom respektive parti under den nuvarande mandatperioden inför nästa val 2014.
- Hedemora kommun arbetar med att rekrytera för att nå en mer jämn fördelning av chefer, både externt och internt.

DEN POLITISKA ROLLEN

Politiska rollen, artiklar 2,3,4,5,6,7

Åtagande: Den Europeiska jämställdhetsdeklaration har undertecknats efter att debatterats i kommunfullmäktige den 5 augusti 2009. (artikel 4.1) Hedemora inser vikten av kvinnors och mäns lika rätt att fullt ut delta i skapandet av framtidens samhälle. Hedemora förbinder sig att bekämpa och söka förebygga fördomar och beteende som har sin grund i att det ena eller det andra könet anses överlägset.

Åtgärder:

- Kommunstyrelsen uppmanar alla politiska partier och grupper i Hedemora att aktivt arbeta för och genomföra, en representativ fördelning av poster mellan kvinnor och män.(artikel 2.4)
- Aktiva politiker i kommun kommer under 2014 att erbjudas utbildning i härskartekniker – bekräftelsetekniker med inspiration av Berit Ås. (artikel 6.3)
- Hedemora kommun inbjuder till brett samarbete med organisationer i Hedemora för att främja jämställdhet på alla områden inom kommunen.(artikel 25.1)
- Hedemora kommun erbjuder medarbetare inom kommunens verksamheter föreläsningar/teater eller annat arrangemang inom kunskapsområdet jämställdhet varje år.(artikel 6.1, 10.3)

ALLMÄN RAM FÖR JÄMSTÄLLDHET

Allmänt åtagande, artikel 8

Åtagande: Under året 2010 påbörjades utvecklingsarbetet ”JÄMT i Hedemora” med det uttalade syftet att jämställdhetsintegrera beslut så att Hedemora kommuns invånare får lika god service oavsett kvinna eller man, flicka eller pojke. Under åren 2011-2013 erhöles fortsatta medel från SKL för att vidareutveckla och fördjupa arbetet.

Åtgärder:

- Under 2011 och framöver kommer detta arbete att fortsätta dels med en spridning till alla förvaltningar och bolag samt nämnder och styrelser, dels en fördjupning i arbetet så att styrdokument och rutiner jämställdhetssäkras.
- Medarbetare och/eller kommuninnevånare kommer att erbjudas föreläsning eller annan aktivitet varje år.
- Varje år kommer kommunen att på hemsidan redovisa vad som gjorts under året.

Jämställdhetsutredningar, artikel 9

Åtagande: I samtliga nämnder finns jämställdhetspiloter med ett särskilt uppdrag att bevaka att beslut som tas har ett jämställdhetsperspektiv. Fokus kommande år är att fortbilda jämställdhetspiloterna. En ny tjänsteskrivelsemall har utarbetats där bland annat jämställdhetsperspektivet finns med. Policies och planer inom jämställdhetsområdet kommer att ses över

Åtgärder:

- Jämställdhets- och mångfaldsplanen, policydokument m.m. ska före beslut på det sätt som är reglerat, samverkas kring i respektive fackliga samverkansgrupper.
- Inom alla verksamhetsområden kommer statistik att könsuppdelas och jämställdhetsanalyseras
- Utbildning i att använda den nya tjänsteskrivelsen hösten 2013.
- Utbildning i att göra jämställdhetsanalyser kommer att erbjudas 2014
- Vidareutbilda utsedda jämställdhetspiloter med minst 4 träffar per år.
- Policydokument och handlingsplaner inom jämställdhetsområdet revideras vart tredje år eller tidigare vid behov

Flerfaldig diskriminering och andra hinder, artikel 10

Åtagande: Trots lagen mot diskriminering (SFS 2008:567) kan kvinnor och män, flickor och pojkar, utsättas för flerfaldig diskriminering. Hedemora kommun förbinder sig att inom kommunens ansvarsområde göra allt rimligt för att bekämpa följderna av flerfaldig diskriminering.

Åtgärder:

- Vart tredje år utvärderas och uppdateras kommunens Jämställdhetsplan med mångfaldsperspektiv. Detta sker 2013.
- Varje förvaltning gör egen handlingsplan för detta i sin egen Jämställdhetsplan med mångfaldsperspektiv 2014-17.

- Medarbetare och/eller kommuninnevånare kommer att erbjudas föreläsning eller annan aktivitet varje år.
- Information om Hedemora kommun kommer att finnas tillgängligt på webbsidan på flera språk, i lättläst form och för de med nedsatt syn. Detsamma gäller sociala medier i den mån det tekniskt är möjligt.
- Den ”språkbank” som finns inom kommunens verksamhet för att bättre kunna svara mot medborgares behov av information, ska tydligare framhävas.
- En tillgänglighetsplan utarbetas.

ARBETSGIVARROLLEN

Arbetsgivarrollen, artikel 11

Åtagande: Hedemora kommun står inför stora pensionsavgångar inom de närmaste åren. Många nya medarbetare kommer att anställas. Det är viktigt att rekrytera på ett sådant sätt att alla känner sig välkomna att söka arbete i kommunen. Det ska finnas möjlighet att arbeta heltid eller önskad tjänstgöringsgrad, att förena förvärsarbete och föräldraskap: Sexuella trakasserier och/eller andra trakasserier ska inte förekomma.

Åtgärder:

- Under 2014 kommer jämställdhet och mångfaldspolicy, handlingsplan mot sexuella trakasserier att ses över liksom handlingsplanen för våld i nära relationer och kränkande särbehandling. Fortsättningsvis kommer policydokumenten och handlingsplaner att revideras vart tredje år eller tidigare vid behov.
- Lönekartläggning med åtföljande handlingsplan görs 2013, fortsättningsvis varje år.
- Arbetet med förändring av mål och styrsystem samt rutiner fortsätter.
- Arbetsvärdering av lika och likartade arbete slutfördes 2013. En handlingsplan för att rätta till eventuella felaktigheter upprättas.
- 2013 utvärderas och uppdateras kommunens Jämställdhetsplan med mångfaldsperspektiv. Därefter sker detta vart tredje år.
- En handlingsplan för att kunna erbjuda anställda heltidstjänstgöring utformas under 2013-14.
- Fortbildning av chefer för att rekrytera medarbetare till kommunen utan att diskriminera, startar hösten 2013.

ROLLEN SOM TJÄNSTELEVERANTÖR

Utbildning och livslångt lärande, artikel 13

Åtagande: Skolan är en viktig arena för flickors och pojkars genusskapande. Fokus under kommande år är att prioritera arbetet med ”På lika villkor”, så att alla skolor i Hedemora genomgår utbildningen. Ett annat fokusområde är att titta på att pojkar inte i samma höga grad som flickor, uppnår behörighet för att söka till gymnasieutbildning respektive högskola.

Åtgärder:

- Fortsatt utbildning av skolpersonal i ”På lika villkor”
- Enheten för utbildning och arbete kommer att arbeta stadiövergripande för att fördjupa arbetet med att utarbeta metoder och förslag som gynnar elever att göra otraditionella yrkesval.
- Utveckla metoder för att på ett bättre sätt uppmärksamma och möta flickors behov av stöd i undervisningen.

- Kartlägga vilka elever som går ut åk 9 utan behörighet till gymnasiet och utreda vilka åtgärder som krävs för att skillnaden mellan flickor och pojkar ska utjämnas.

Hälsa, artikel 14

Åtagande: Alla Hedemoras invånare har rätt att till en god fysisk och mental hälsa. Särskilt fokus under perioden ligger på barns och ungas psykiska hälsa. Undersökningar visar att särskilt flickors psykiska hälsa försämrats. Det är viktigt att kontinuerligt uppmärksamma flickors och pojkars olika behov för att säkerställa att de får lika möjlighet till god hälsa.

Åtgärder:

- Under kommande år uppmärksammas kontinuerligt flickors och pojkars olika behov för att säkerställa att de får lika möjlighet till god hälsa. Hösten 2013 utarbetas mätindikatorer för att mäta resultat av samtliga insatser.
- Friskvårdskonsulten(numera HR-konsult) har i uppdrag att sammanställa vilka som använder sig av erbjudna aktiviteter. Ser det olika ut på grund av kön? Med detta som underlag redovisas en plan med syfte att stimulera alla medarbetare till att friskare liv.

Social omsorg och sociala tjänster, artikel 15

Åtagande: Kvinnor och män, flickor och pojkar, som behöver socialtjänstens insatser ska få likvärdiga och goda insatser. En ökad medvetenhet behövs hos de handläggare som informerar och beslutar om insatser. Likaså behövs en ökad medvetenhet om jämställdhet för de medarbetare som ska utföra tjänsterna/insatserna.

Åtgärder:

- Fortsatt utbildning och uppföljning inom jämställdhetsområdet för personal inom Socialtjänsten och Vård och Omsorg
- Fördjupa kunskapen om jämställdhetsperspektivet för handläggare

Barnomsorg, artikel 16

Åtagande: I Hedemora har vi en väl utbyggd barnomsorgsverksamhet. Förskolan är en viktig arena för flickors och pojkars genusskapande. Fokus under följande år är att prioritera arbetet med ”På lika villkor”, så att alla förskolor och fritidshem i Hedemora genomgår utbildningen.

Åtgärder:

- Fortsätta arbetet med de jämställdhetscertifierade förskolorna enligt ”På lika villkor”.
- Undersöka behov och möjlighet att utöka pedagogisk omsorg på obekvämt arbetstid.

Vård av andra anhöriga, artikel 17

Åtagande: Stöd till anhöriga är ett prioriterat område för Hedemora kommun. Hur insatser bedöms och om bedömningar görs lika oavsett den anhörige är kvinna eller man behöver uppmärksammas och säkerställas.

Åtgärder:

- Fortsatt utbildning och uppföljning inom jämställdhetsområdet för personal inom Vård och Omsorg.
- Fördjupad kunskap om jämställdhetsperspektivet för biståndshandläggare
- Regelbundna kartläggningar utifrån kön av insatser för att garantera att stöd och vård ges lika oavsett kön

Social integration, artikel 18

Åtagande: Integrera ett jämställdhetsperspektiv i arbetet med att skapa förutsättningar för att alla som drabbats eller riskerar att drabbas av social utslagning eller fattigdom får tillgång till arbete, bostad, utbildning, kultur, informations- och kommunikationsteknik samt social och medicinsk hjälp. Kvinnor löper större risk än män att drabbas av social utslagning. Vi vet att generellt far missbrukande kvinnor sämre i samhället än motsvarande män. De flesta ensamstående föräldrar är kvinnor. I Hedemora återfinns idag fler män än kvinnor sysselsatta i särskilda verksamheter för personer långt från arbetsmarknaden.

Åtgärder:

- Kultur- och fritidsförvaltningen ska under kommande år göra kartläggningar av hur antalet medlemmar flickor, pojkar, kvinnor och män är fördelade i 10 st föreningar, samt undersöka ett urval ur föreningslivet (t ex ridning, ishockey och gymnastikföreningar) ur ett jämställdhetsperspektiv. Analysera och göra handlingsplaner för att komma tillrätta med skillnader pga kön.
- Följa upp och arbeta efter Integrationspolicy för Hedemora kommun.
- Fortsatt utbildning och uppföljning inom jämställdhetsområdet för personal inom socialtjänsten.
- Erbjudna verksamheter anpassade för både kvinnor och män, för personer som är långt ifrån arbetsmarknaden.
- Särskild svenskundervisning med erbjuden barnpassning, på Familjecentralen, för kvinnor med små barn.

Bostäder, artikel 19

Åtagande: Idag är utbudet av attraktiva bostäder i Hedemora begränsat, mycket pekar på en allt tydligare bostadsbrist. Under kommande år prioriteras därför omställning av befintligt åldrande bostadsbestånd. Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas i arbetet med att säkerställa och främja tillgång till goda bostäder för alla så att dessa är tillgängliga och attraktiva för både kvinnor och män.

Åtgärder:

- Fortsatt samarbete med kommunens social -och omsorgsverksamhet ska bedrivas och utvecklas.
- Boendesociala aktiviteter i form av blomstrande gårdar, mötesverksamhet och sociala aktiviteter stimuleras.
- Omställning av befintligt åldrande bostadsbestånd till moderna bostäder inleds.
- Följa upp hur aktiviteterna främjar jämställdhet och stimulera kvinnors och mäns deltagande.

Kultur, idrott och fritid, artikel 20

Åtagande: Hedemoras invånare har möjlighet till många olika fritidsarenor, (bibliotek, teater, sport m.m.), vilka alla ska vara tillgängliga och välkomnande oavsett kön. Fokus de närmaste åren är att kartlägga ett urval aktiviteter/arenor dvs. titta på vilka som idag använder sig av aktiviteterna, göra en jämställdhetsanalys och därefter arbeta för en jämn fördelning av kvinnor och män, flickor och pojkar på de olika arenorna.

Åtgärder:

- Verka för att flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma möjligheter till en meningsfull fritid, utmana könssegregerade verksamheter (t.ex. att rikta verksamhet till både flickor och pojkar) samt prioritera arbetet med diskriminering på grund av kön i föreningslivet.

- Fortsätta undersöka vilka som använder sig av de olika erbjudanden och arrangemang som stöds av kommunen.
- Biblioteket ska utmana stereotypa könsrollsmönster i sitt utbud av böcker och andra medier.

Säkerhet och trygghet, artikel 21

Åtagande: Alla kvinnor och män, flickor och pojkar, i Hedemora har rätt att känna personlig säkerhet och rörelsefrihet, därför arbetar kommunen för att alla ska känna sig trygga. Upplevelser av otrygghet är ofta kopplat till kön. Kvinnor och män kan drabbas av olika otrygghetsproblem som behöver åtgärdas.

Åtgärder:

- Framöver ska statistik om omfattning och mönster som påverkar kvinnors och mäns säkerhet eller trygghet analyseras.
- Belysning på allmänna platser ska ses över
- Trygghetsvandringar skall genomföras
- Utbyggnad av gång och cykelvägar
- Genomgång av parker, underhållsåtgärder avseende växtlighet

Könsrelaterat våld, artikel 22

Åtagande: Hedemora kommun antog 2006 handlingsplan ”Hedersrelaterat våld och förtryck”. Sedan dess finns en samverkansgrupp för kvinnofridsfrågor på lokalplanet i syfte att tillgodose skydd och stöd för misshandlade kvinnor och deras barn. På regional nivå finns en styrgrupp.

Åtgärder:

- Handlingsplanen från 2011 förnyas med start 2013.
- En särskild satsning planeras för att utveckla och informera om kvinnofridsfrågan.
- Ett samarbetsavtal finns idag med kvinnojouren i Avesta kommun.

PLANERING OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling, artikel 24

Åtagande: Att människor hjälper varandra att må bra i grunden, och inte bara för stunden, är en bra start på hållbar utveckling. Budskapet kommuniceras genom ”Sju landmärken för hälsa och hållbar utveckling”. I denna process läggs vikt vid att såväl flickor som pojkar, kvinnor som män känner sig berörda av budskapet och känner lust att delta.

Åtgärder:

- Under åren 2011-2016 sprida ”Sju landmärken för hälsa och hållbar utveckling” i Hedemora Kommun.

Stadsplanering och lokal planering, artikel 25

Åtagande: I samhällsplaneringen måste vi ställa oss frågan, vem vi bygger för och på vilket sätt. Vilka konsekvenser får besluten för kvinnor och män, flickor och pojkar? På vilket sätt gör vi dem delaktiga i processen? Kvinnors och mäns särskilda behov ska beaktas.

Åtgärder:

- Fortsatt utbildning och uppföljning inom jämställdhetsområdet för personal inom Miljö och samhällsbyggnad.
- Bjuda in medborgare med olika erfarenheter och bakgrund i samtal kring hur Hedemora ska se ut och planeras. Kanske behöver riktade träffar erbjudas.
- Följa upp deltagandet och redovisa könsuppdelat för de olika arrangemangen.

Rörlighet och transport, artikel 26

Åtagande: Kvinnor och män har ofta olika behov och olika vanor när det gäller rörlighet och transport. Jämställdhet måste vara en av utgångspunkterna i satsningen på framtidens kollektivtrafik. Hänsyn måste tas till båda köns erfarenheter redan i planeringsarbetet så att det finns säker och tillgänglig trafik till en rimlig kostnad, vilket bidrar till en hållbar utveckling.

Åtgärder:

- Att i samverkan med länets Trafikmyndighet verka för att kommande regionala trafikförsörjningsprogram bygger på en god kunskap om mäns och kvinnors utgångspunkter inom kollektivtrafiken.
- Att inom ramen för kommunens arbete med aktuella trafikförsörjningsprogram för den särskilda kollektivtrafiken i Hedemora verka för att dessa bygger på en god kunskap om mäns och kvinnors utgångspunkter inom kollektivtrafiken.
- Att inom ramen för kollektivtrafikplaneringen genomföra egna analyser för att öka kunskaperna om mäns och kvinnors utgångspunkter inom den lokala kollektivtrafiken.

Ekonomisk utveckling, artikel 27

Åtagande: Hedemora kommun förbinder sig att i samarbete med Hedemora Näringslivsbolag stödja kvinnlig företagande samt att se till att det ekonomiska stöd som ges till företag främjar jämställdhet.

Hedemora kommun uppmuntrar medarbetare och praktikanter att skaffa sig erfarenheter av yrken som traditionellt anses ”manliga” respektive ”kvinnliga”, liksom att uppmuntra elever och unga att pröva ”nytt”.

Åtgärder:

- Enheten för utbildning och arbete kommer att arbeta stadieövergripande för att fördjupa arbetet med att utarbeta metoder och förslag som gynnar elever att göra otraditionella yrkesval.
- Inom de projekt och utbildningar som bedrivs redovisa könsuppdelad statistik.

Miljö, artikel 28

Åtagande: En utbredd resursslösande livsstil bidrar i mycket hög grad till dagens miljöbelastning. Ett ökat medvetande om hushållens val av mat, transporter och konsumtion kan minska miljöbelastningen dramatiskt. En viktig framgångsfaktor är att kommunicera budskapet så att såväl flickor som pojkar, kvinnor som män känner sig berörda och får en beredskap att göra kloka val utifrån sina förutsättningar

Åtgärder:

- Arbeta för att både kvinnor och män, flickor och pojkar, känner att kloka miljöval är viktiga för var och en.

ROLLEN SOM REGLERANDE INSTANS

Kommunen som reglerande instans, artikel 29

Åtagande: Hedemora kommun förstår vikten av att beakta kvinnors och mäns särskilda villkor, behov och intressen, och samtidigt vara medveten om att olika grupper av flickor och pojkar, kvinnor och män också kan ha olika behov, intressen m.m. Därför måste regelverket för olika verksamheter väga in detta.

Åtgärder:

- Varje verksamhet ska anpassa sina åtaganden utifrån den insamlade könsuppdelade statistiken och med insikten om att det inom gruppen kön kan finnas olika särintressen eller behov.

VÄNORTSSAMARBETE OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

Vänortssamarbete och internationellt samarbete, artikel 30

Åtagande: Betydelsen av utbyte med andra aktörer även internationellt, är oerhört viktigt därför förbinder sig Hedemora kommun att initiera ett erfarenhetsutbyte med sina båda vänorter Bauska i Lettland samt Follonica i Italien, kring arbetet med att förverkliga denna plan samt att fördjupa det pågående arbetet med att jämställdhetsintegrera Hedemora kommun.

Åtgärder:

- Vid de inplanerade och kommande träffarna med våra vänorter/representanter för vänorterna, kommer Hedemora kommun att framföra och berätta om vårt arbete med Den Europeiska deklarationen om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå.
- Hedemora deltar på www.charter-equality.eu där ett så kallat Observatory finns. Tanken med detta är bland annat att ge undertecknare av CEMR möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra och goda exempel.